

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่อง	แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
พิมพ์ครั้งที่ 1	พ.ศ. 2555
ISBN	978-616-202-706-2
จำนวนพิมพ์	29,500 เล่ม
จัดทำโดย	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด 79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101 นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. --กรุงเทพฯ : สำนักงาน. 2556.

68 หน้า.

1. การศึกษาชั้นประถมศึกษา-การศึกษาและการสอน. I ชูเกียรติ เกิดอุดม, ผู้วาดภาพประกอบ. II ชื่อ เรื่อง

372.8

ISBN 978-616-202-706-2

คำนำ

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมแนะแนว มีแนวทาง
ในการจัดกิจกรรมตลอด 1 ปีการศึกษา อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งครูสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามสภาพของผู้เรียน
โดยมีเป้าหมาย คือ การบรรลุประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนวในกรอบแนวทางการจัดกิจกรรม
แนะแนวที่ปรากฏในเอกสารแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นเอกสารเล่มที่ 1 ของเอกสารชุดนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ
เอกสารชุดนี้ ตลอดจนครูผู้สอนที่นำเอกสารชุดนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน เพื่อช่วยให้
ผู้เรียนทุกคนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า ทำตนให้มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจงการใช้เอกสาร

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหนังสือ สพฐ. ด่วนมากที่ ศธ 04010/0075 ลงวันที่ 13 มกราคม 2555 ขอให้ สพป. และ สพม. ทุกเขต เร่งดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนในสังกัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และเน้นให้โรงเรียนบริหารจัดการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นไปตามเป้าประสงค์และเจตนารมณ์ของหลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และ/หรือออกไปประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพความถนัดและความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดเร่งรัดพัฒนางานแนะแนวให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนเพื่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยขอให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมแนะแนว การให้บริการแนะแนว และการบริหารจัดการแนะแนว (รายละเอียดในภาคผนวก) ดังนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดทำแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมีเนื้อหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครอบคลุมการแนะแนวการศึกษา อาชีพ และชีวิตและสังคม

เอกสารชุด การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย เอกสารจำนวน 13 เล่ม ได้แก่

- เล่มที่ 1 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- เล่มที่ 2 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- เล่มที่ 3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- เล่มที่ 4 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
- เล่มที่ 5 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- เล่มที่ 6 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 7 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เล่มที่ 8 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 9 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เล่มที่ 10 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เล่มที่ 11 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 12 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 13 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โดยมีรายละเอียดดังนี้

เล่มที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนว มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพื่อให้ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวมีกรอบการจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความนำ

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

- หลักการ
- วัตถุประสงค์
- ขอบข่าย
- การออกแบบการจัดกิจกรรม
- การประเมิน

ตอนที่ 3 ตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

- กรอบการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับประถมศึกษา
- กรอบการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับมัธยมศึกษา
- โครงสร้างกิจกรรมแนะแนว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 บทส่งท้าย

เล่มที่ 2-13 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีขั้นตอนเริ่มจากวิเคราะห์วัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนว กำหนดประเด็นหลักในการจัดกิจกรรมแนะแนว กำหนดจุดประสงค์ชั้นปี เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำ โครงสร้างกิจกรรมแนะแนว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วจึงออกแบบแผนการจัด กิจกรรมแนะแนว เพื่อเป็นตัวอย่างให้ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรม แนะแนวนำไปใช้/ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวในแต่ละชั้น แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 โครงสร้างกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

- ชื่อกิจกรรม
- จุดประสงค์ชั้นปี
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- จำนวนชั่วโมง

ตอนที่ 2 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดเกี่ยวกับ

- ชื่อกิจกรรม
- สารสำคัญ
- จุดประสงค์ชั้นปี
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้
- การประเมินผล
- แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

อนึ่ง แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวในเอกสารเล่มที่ 2-13 นี้ เป็นเพียงตัวอย่างกิจกรรมที่ช่วยให้ ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวมีแนวทางในการจัดกิจกรรม แนะแนว และมีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้ใช้สามารถใช้/เลือกใช้/ปรับใช้กิจกรรม ได้ตามสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนรายบุคคล สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา และครอบคลุมขอบข่ายการแนะแนว

3 ด้าน คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวส่วนตัวและสังคม อีกทั้งเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว และบรรลุจุดหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การนำตัวอย่างกิจกรรมในแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ ขอให้ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนว ศึกษาเอกสารตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ในเอกสารแนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ศึกษากรอบการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับประถมศึกษา/ระดับมัธยมศึกษา
3. ศึกษาโครงสร้างกิจกรรมแนะแนว ในแต่ละชั้น ได้แก่ ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมง
4. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ได้แก่ ชื่อกิจกรรม สาระสำคัญ ตัวบ่งชี้ จุดประสงค์การเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้ การประเมินผล และแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู
5. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และประเมินผลการจัดกิจกรรม
6. ประเมินกิจกรรมแนะแนวเพื่อตัดสินผลการเรียน และสรุปรายงาน

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรของสถานศึกษา ควรมีความตระหนักในความสำคัญของงานแนะแนว โดยให้งานแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กำหนดให้งานแนะแนวไว้ในโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน กำหนดให้มีคณะทำงานหรือผู้รับผิดชอบงานแนะแนวอย่างเหมาะสม ชัดเจน มีแผนงานโครงการและกิจกรรมการดำเนินงานแนะแนวในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน รวมถึงการจัดบริการแนะแนว 5 บริการในสถานศึกษา ได้แก่ บริการศึกษารวบรวมข้อมูล บริการสารสนเทศ บริการให้การศึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผลให้ครอบคลุมการแนะแนว การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

สารบัญ

ตอนที่ 1	โครงสร้างกิจกรรมแนะแนว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1
ตอนที่ 2	แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว	4
	เรื่อง พัฒนาการตามช่วงวัย	4
	เรื่อง รู้เขา รู้เรา	7
	เรื่อง รับผิดชอบต่อใจเป็นสุข	14
	เรื่อง ค่าของคน	18
	เรื่อง ความแตกต่าง	20
	เรื่อง โตขึ้นจะเป็นอะไร	26
	เรื่อง แก้ไขได้	29
	เรื่อง ผันให้ไกลไปให้ถึง	36
	เรื่อง ผ่อนคลาย	44
	เรื่อง ชื่นชมยินดี	49
	เรื่อง มิตรไมตรี	55
	เรื่อง สัมพันธภาพ	62
	คณะผู้จัดทำ	67

ตอนที่ 1 : โครงสร้างกิจกรรมแนะแนว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

40 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1	พัฒนาการตามช่วงวัย	1.1.1 รับรู้การเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย	1. สำรวจสิ่งที่เปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย 2. ร่วมกับเพื่อนสรุปสิ่งที่เปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย	1
2	รู้จัก รู้เรา	1.1.2 บอกความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตน และรับรู้ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของครู เพื่อน และสมาชิกในครอบครัว 1.2.1 จำแนกความคิด ความรู้สึก อารมณ์ที่ดี และไม่ดีของตนเองและผู้อื่น	1. อธิบายการเกิดความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของบุคคล 2. ระบุความคิด ความรู้สึกของตนเอง เมื่อกระทบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ 3. สังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของครู เพื่อน และสมาชิกในครอบครัว 4. แยกได้ว่าความคิด ความรู้สึก อารมณ์ใด เป็นบวกเป็นลบ	3
3	รับได้ ใจเป็นสุข	1.4.1 อธิบายบุคลิกภาพของตนเองและรับรู้บุคลิกภาพของเพื่อน 1.7.1 รับผิดชอบต่อบุคลิกภาพของตนเอง 1.7.2 ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นเป็นด้านบุคลิกภาพ	1. บอกความหมายของบุคลิกภาพได้ 2. ร่วมกับเพื่อนอธิบายบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อน 3. ยอมรับบุคลิกภาพของตนเองและผู้อื่น ทั้งด้านบวกและด้านลบ	3
4	ค่าของคน	1.5.1 พอใจในสิ่งที่ดีของตนเองด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์และจิตใจ 1.5.2 ชื่นชมสิ่งที่ดีของผู้อื่นด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์ และจิตใจ	1. มีความรู้สึกที่ดีต่อร่างกายด้านบวกของตนเองและผู้อื่น 2. มีความรู้สึกที่ดีต่อความคิดด้านบวกของตนเองและผู้อื่น 3. มีความรู้สึกที่ดีต่ออารมณ์และจิตใจด้านบวกของตนเองและผู้อื่น	3

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
5	ความแตกต่าง	1.6.1 ยอมรับสิ่งที่ตนเองมีในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน 1.6.2 เข้าใจผู้อื่นในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน	1. บอกความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียนของตนเองได้ 2. ได้รับความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียนของผู้อื่น 3. รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองมีและเข้าใจผู้อื่นด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน	3
6	โตขึ้นจะเป็นอะไร	2.1.1 บอกลักษณะของอาชีพที่สนใจ 2.2.1 บอกคุณลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ	1. ระบุชื่อและลักษณะของอาชีพที่สนใจ 2. ระบุลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ	3
7	แก้ไขได้	3.1.1 วิเคราะห์ผลการเรียนของตนแต่ละรายวิชา 3.1.2 ระบุวิธีการพัฒนา รายวิชาที่ผลการเรียนยังไม่เป็นที่พอใจ	1. บอกระดับผลการเรียนรายวิชาของภาคเรียนที่ 1 2. ระบุรายวิชาที่ผลการเรียนยังไม่เป็นที่พอใจ พร้อมสาเหตุที่ได้ระดับผลการเรียนเช่นนั้น 3. ร่วมอภิปรายกับเพื่อนในการพัฒนาให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น 4. สรุปวิธีการพัฒนาผลการเรียนของตนเอง	4
8	ฝันให้ไกลไปให้ถึง	3.4.1 มีจินตนาการ และมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง	1. บอกรายละเอียดจากภาพ 2. บอกความสัมพันธ์ของสิ่งที่อยู่ในภาพ 3. เล่าเรื่องจากภาพได้ 4. ฝึกการคิดเชื่อมโยงจากสื่อต่าง ๆ	4
9	ผ่อนคลาย	3.4.2 มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง	1. บอกอารมณ์และความเครียดที่เคยกิดกับตนเอง พร้อมสาเหตุ 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่ตนเองเคยใช้ได้ผลมาแล้วกับกลุ่มเพื่อนได้ 3. สรุปวิธีการที่จะเลือกไว้ใช้กับตนเองต่อไป	4

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์ชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
10	ชื่นชมยินดี	3.4.3 รู้จักแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกรักชื่นชม การกระทำ ที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้	1. บอกได้ว่าการแสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าเราชื่นชม การกระทำที่ดีงามของเขาเป็นวิธีหนึ่ง ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น 2. ระบุวิธีการแสดงความชื่นชมผู้อื่น อย่างหลากหลาย 3. ปฏิบัติตนในการแสดงความชื่นชม ให้ผู้อื่นรับรู้	4
11	มิตรไมตรี	3.4.4 มีมารยาทในการ สื่อสารกับผู้อื่น 3.4.5 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถและ การกระทำที่ดีงามของผู้อื่น ด้วยคำพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์	1. ฝึกการสื่อสารอย่างมีมารยาท ในสถานการณ์ต่าง ๆ 2. อธิบายพฤติกรรมที่แสดงถึง การมีมารยาทในการสื่อสาร	4 4
12	สัมพันธภาพ	3.3.1 ควบคุมความคิด และอารมณ์ของตนเองได้ 3.4.6 มีวิธีสร้างความมั่นคง ในอารมณ์ของตนเอง ได้อย่างเหมาะสม	1. บอกได้ว่าความคิดและอารมณ์ใด ควรควบคุมในการแสดงออก 2. ศึกษาวิธีการควบคุมอารมณ์ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 3. สรุปวิธีควบคุมการสร้าง ความมั่นคง ทางอารมณ์ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง	
รวม				40

ตอนที่ 2 : แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว

เรื่อง พัฒนาการตามช่วงวัย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงตามวัยเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงร่างกายของตนเองเพื่อการดูแลที่ถูกต้อง

2. จุดประสงค์ชั้นปี

1.1.1 รับรู้การเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 สำรวจสิ่งที่เปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย

3.2 ร่วมกับเพื่อนสรุปสิ่งที่เปลี่ยนแปลงของร่างกายตามวัย

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 นักเรียนดูภาพที่แสดงพัฒนาการตามช่วงวัยแล้วเปรียบเทียบส่งต่าง ๆ ของร่างกายในช่วงวัยของตนกับช่วงวัยที่ผ่านมา

4.2 แบ่งกลุ่มโดยใช้เพลง/เกม กลุ่มละ 3-5 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันสำรวจร่างกายของตนเองและเพื่อนว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงจากปีที่ผ่านมา แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการสำรวจร่างกาย

4.3 อาสาสมัครนำเสนอ 1 กลุ่ม โดยมีกลุ่มอื่นเพิ่มเติม

4.4 แต่ละกลุ่มสำรวจข้อมูลในแบบบันทึกของกลุ่มกับข้อมูลที่น่าเสนอทั้งหมดแล้วเขียนเพิ่มเติมในสิ่งที่กลุ่มยังไม่มี

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 ภาพแสดงพัฒนาการตามวัย

5.2 แบบบันทึกการสำรวจร่างกาย

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

- ตรวจสอบบันทึกการสำรวจร่างกาย

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกการสำรวจร่างกาย

6.3 เกณฑ์การประเมิน

- แบบบันทึกการสำรวจร่างกาย

บอกได้ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับคุณภาพ ดี
บอกได้ร้อยละ 50-79	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกได้น้อยกว่าร้อยละ 50	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

แบบบันทึกการสำรวจร่างกาย

ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1. 4.
2. 5.
3.

ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

รายการที่เปลี่ยนแปลง	เปลี่ยนแปลงอย่างไร
ข้อมูลที่กลุ่มบอก
ข้อมูลที่เพิ่มเติม

เรื่อง รู้เขา รู้เรา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้เราแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

2. จุดประสงค์ชั้นปี

1.1.2 บอกความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของตนเองและรับรู้ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของครู เพื่อน สมาชิกในครอบครัว

1.2.1 จำแนกความคิด ความรู้สึก อารมณ์ที่ดีและไม่ดีของตนเองและผู้อื่น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายการเกิดความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของบุคคล

3.2 ระบุความคิด ความรู้สึกของตนเองเมื่อกระทบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

3.3 สังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์ของครู เพื่อน และสมาชิกในครอบครัว

3.4 แยกได้ว่าความคิด ความรู้สึก อารมณ์ใดเป็นบวกเป็นลบ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้คำถาม เช่น

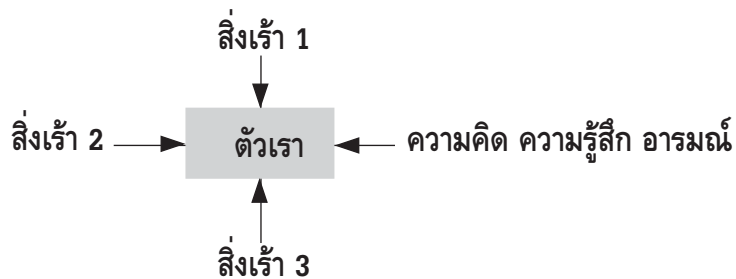
นักเรียนเคยโกรธหรือไม่ เพราะเหตุใด

นักเรียนเคยเสียใจหรือไม่ เพราะเหตุใด

นักเรียนเคยเกลียดหรือไม่ เพราะเหตุใด

นักเรียนเคยรักหรือไม่ เพราะเหตุใด

แล้วร่วมกันสรุปการเกิดความคิด ความรู้สึก อารมณ์ว่าเกิดจากการมีสิ่งต่าง ๆ กระทับกับตัวเรา
ดังแผนภูมิ

เช่น อากาศร้อนอบอ้าวมากระทบตัวเรา เรารู้สึกร้อนอารมณ์ก็จะหงุดหงิด เป็นต้น

4.2 แจกกระดาษรูปหัวใจ ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนความคิด ความรู้สึก อารมณ์ที่เคยเกิดขึ้น
พร้อมระบุสาเหตุ โดยเขียนแผ่นละ 1 ประเด็น และจะเขียนคนละกี่แผ่นก็ได้

4.3 นักเรียนแต่ละคนนำกระดาษรูปหัวใจที่เขียนแล้วไปติดบนกระดาษแผ่นใหญ่ แยกตาม
ลักษณะความคิด ความรู้สึก และอารมณ์

ชั่วโมงที่ 2

4.4 นำกระดาษแผ่นใหญ่ในข้อ 4.3 ร่วมอภิปรายให้ได้ข้อสรุปดังนี้

- ความคิด ความรู้สึก อารมณ์มีหลากหลายทั้งบวกและลบ
- ความคิด ความรู้สึก อารมณ์บวก หมายถึง เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้สบายใจ
- ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ลบ หมายถึง เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ไม่สบายใจ

4.5 นักเรียนแต่ละคนทำใบงานเรื่อง “หน้าฉัน อารมณ์ฉัน”

4.6 นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ร่วมกันพิจารณาผลงานของแต่ละคนแล้วสรุปเป็นภาพ
รวมของกลุ่ม (ใช้ใบงานเรื่อง “หน้าฉัน อารมณ์ฉัน” กลุ่มละ 1 ใบงาน)

ชั่วโมงที่ 3

4.7 นักเรียนได้รับแบบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์ คนละ 1 แผ่น

4.8 นักเรียนปฏิบัติการสังเกตบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่ ครู เพื่อน ผู้ปกครอง กลุ่มละ 1 คน

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 กระดาษรูปหัวใจ 3 เท่าของจำนวนนักเรียน
- 5.2 กระดาษชาร์ต 3 แผ่น
- 5.3 กระดาษกาวย่น 2 ม้วน
- 5.4 ใบงานเรื่อง **“หน้าฉัน อารมณ์ฉัน”** เท่าจำนวนนักเรียนรวมกับจำนวนกลุ่มย่อย
- 5.5 แบบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์

6. การประเมินผล

- 6.1 วิธีประเมิน
 - 6.1.1 ตรวจสอบงานเรื่อง **“หน้าฉัน อารมณ์ฉัน”**
 - 6.1.2 ตรวจสอบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์
 - 6.1.3 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.2 เครื่องมือประเมิน
 - แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.3 เกณฑ์การประเมิน
 - 6.3.1 ใบงานเรื่อง **“หน้าฉัน อารมณ์ฉัน”**

บอกถูกต้องทุกใบหน้า	ระดับคุณภาพ ดี
บอกถูกต้อง 4-7 ใบหน้า	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกถูกต้องต่ำกว่า 4 ใบหน้า	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
 - 6.3.2 แบบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์
- 6.4 ตรวจสอบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์

บันทึกครบ 3 คน	ระดับคุณภาพ ดี
บันทึกได้ 2 คน	ระดับคุณภาพ พอใช้
บันทึกได้ 1 คน	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

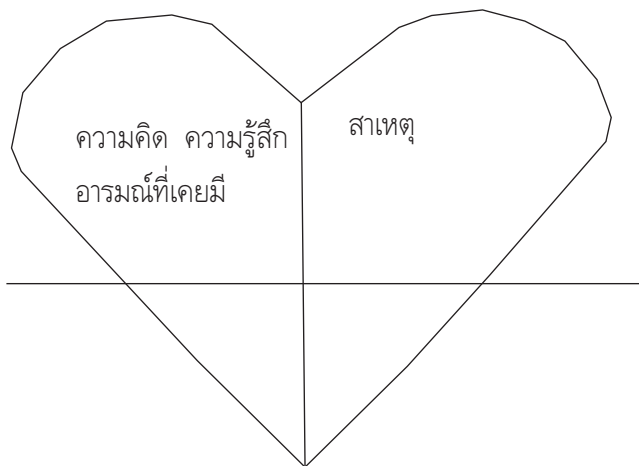
คำชี้แจง บันทึกที่ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน และไปงานลงในช่องแล้วสรุประดับคุณภาพตามเกณฑ์

ที่	ชื่อ-สกุล	ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน		สรุประดับคุณภาพ
		หน้าจัน อารมณณ์จัน	แบบบันทึก	

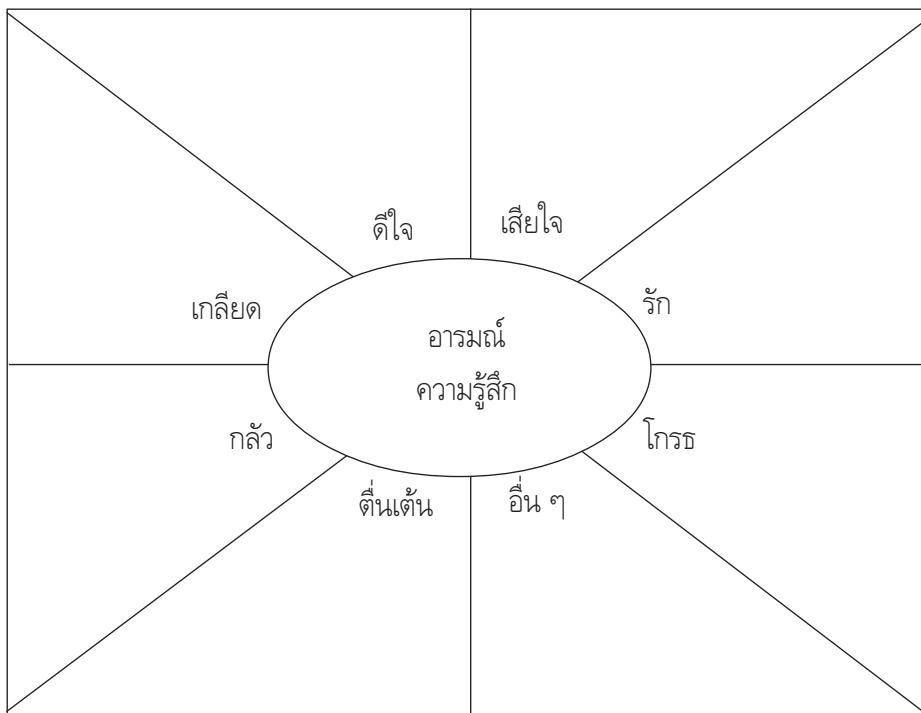
เกณฑ์การพิจารณา

ดี 2 ใงาน	ระดับคุณภาพ ดี
มี ดีและพอใช้เท่านั้น	ระดับคุณภาพ พอใช้
มี ปรับปรุง	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

กระดาษรูปหัวใจ ขนาด 3 × 3

กระดาษชาร์ต

ใบงาน

“หน้าฉัน อารมณ์ฉัน”

ลักษณะใบหน้า

อารมณ์ ความรู้สึก

ภาพใบหน้า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม..... ชั้น.....

- ชื่อสมาชิกในกลุ่ม
1.	4.
2.	5.
3.	6.

แบบบันทึกการสังเกตความคิด ความรู้สึก อารมณ์

วันที่	บุคคล	อารมณ์ ความรู้สึก	รู้ได้อย่างไร

ชื่อผู้บันทึก.....
 ชั้น.....

เรื่อง รับผิดชอบต่อเป็นสุข

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

บุคลิกภาพของบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หากยอมรับความจริง ก็สามารถปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพให้เหมาะสมได้

2. จุดประสงค์ชั้นปี

- 1.4.1 อธิบายบุคลิกภาพของตนเองและรับรู้บุคลิกภาพของเพื่อน
- 1.7.1 รับผิดชอบต่อบุคลิกภาพของตนเอง
- 1.7.2 ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นเป็นด้านบุคลิกภาพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 บอกความหมายของบุคลิกภาพได้
- 3.2 ร่วมกับเพื่อนอธิบายบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อน
- 3.3 ยอมรับบุคลิกภาพของตนเองและผู้อื่นทั้งด้านบวกและด้านลบ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 4.1 นักเรียนศึกษาเอกสารความรู้ เรื่อง บุคลิกภาพ
- 4.2 นักเรียนแต่ละคนสรุปองค์ความรู้เป็นแผนภาพความคิด (mind map) ลงในกระดาษที่ครูแจกให้
- 4.3 นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเพื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ
 - ความหมายของบุคลิกภาพ
 - องค์ประกอบของบุคลิกภาพ
- 4.4 นักเรียนส่งแผนภาพความคิด

ชั่วโมงที่ 2

4.5 นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ผลัดกันบอกข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตนเองที่ละคน โดยมีสมาชิกในกลุ่มเสริมให้ถูกต้องสมบูรณ์

4.6 นักเรียนแต่ละคนบันทึกข้อมูลบุคลิกภาพของคนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ลงในแบบบันทึกบุคลิกภาพ

ชั่วโมงที่ 3

4.7 นักเรียนวิเคราะห์แบบบันทึกบุคลิกภาพของตนจากข้อ 6 เป็นด้านบวกและด้านลบ โดยทำเครื่องหมาย + และเครื่องหมาย - หน้ารายการบุคลิกภาพ

4.8 ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันเพื่อลงสรุปในประเด็นต่อไปนี้

4.8.1 บุคลิกภาพของแต่ละคนมี 2 ด้าน (บวกและลบ)

4.8.2 บุคลิกภาพด้านลบ หากเราอมรับความจริงก็สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นด้านบวกได้

4.9 นำบุคลิกภาพด้านลบทุกรายการมาเขียนในแผน “วางแผนพัฒนาบุคลิกภาพ” แล้วให้เวลา 1 สัปดาห์ หาข้อมูลในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านลบของตนจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ บันทึกลงในแบบส่งครูในสัปดาห์ถัดไป

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 กระดาษ A4 เท่าจำนวนนักเรียน

5.2 แบบบันทึกบุคลิกภาพ

5.3 แบบวางแผนพัฒนาบุคลิกภาพ

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

- แบบวางแผนพัฒนาบุคลิกภาพ

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกการวางแผนพัฒนาบุคลิกภาพ

6.3 เกณฑ์การประเมิน

มีวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับคุณภาพ ดี

มีวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพร้อยละ 50-79 ระดับคุณภาพ พอใช้

มีวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพต่ำกว่าร้อยละ 50 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

เอกสารความรู้
เรื่อง บุคลิกภาพ

แบบบันทึกบุคลิกภาพ

ชื่อ..... ชั้น.....

รายการบุคลิกภาพของฉันที่ฉันรู้

- () 1.
- () 2.
- () 3.
- () 4.
- () 5.
- () 6.

รายการบุคลิกภาพของฉันที่เพื่อนบอก

- () 1.
- () 2.
- () 3.
- () 4.
- () 5.
- () 6.

เรื่อง ค่าของคน

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ทุกคนมีคุณค่าในตนเอง การเห็นคุณค่าของตนเองจะทำให้มีกำลังใจในการประพฤติปฏิบัติตนต่อไป และการเห็นคุณค่าของผู้อื่นจะทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน

2. จุดประสงค์ชั้นปี

- 1.5.1 พอใจในสิ่งที่ดีของตนเองด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์ และจิตใจ
- 1.5.2 ชื่นชมสิ่งที่ดีของผู้อื่น ด้านร่างกาย ความคิด อารมณ์ และจิตใจ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 มีความรู้สึกที่ดีต่อร่างกายด้านบวกของตนเองและผู้อื่น
- 3.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อความคิดด้านบวกของตนเองและผู้อื่น
- 3.3 มีความรู้สึกที่ดีต่ออารมณ์และจิตใจด้านบวกของตนเองและผู้อื่น

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 4.1 นักเรียนนั่งเป็นวง
- 4.2 นักเรียนแต่ละคนได้รับซองเปล่า 1 ซอง และกระดาษขนาด 3" x 3" เท่าจำนวนนักเรียนในห้อง เขียนชื่อตนเองไว้หน้าซอง
- 4.3 แต่ละคนส่งซองไปทางขวามือของตนเอง ผู้ที่ได้รับซองอ่านชื่อหน้าซองแล้วเขียนส่วนของร่างกายเจ้าของชื่อ ที่คิดว่าเป็นส่วนที่ดีลงในกระดาษ 3" x 3" ใส่ซองชื่อละ 1 แผ่น ส่งต่อไปทางขวาเรื่อย ๆ จนซองกลับมาสู่เจ้าของชื่อครบทุกคน
- 4.4 แต่ละคนอ่านข้อความจากกระดาษที่อยู่ในซองทุกแผ่น แล้วเก็บไว้เพื่อนำมาเรียนรู้ในชั่วโมงที่ 3

ชั่วโมงที่ 2

- 4.5 ทำเช่นเดียวกับชั่วโมงที่ 1 แต่เปลี่ยนข้อความที่เขียนเป็นความคิดที่ดีของเจ้าของชื่อบนซอง

ชั่วโมงที่ 3

4.6 ทำเช่นเดียวกับชั่วโมงที่ 1 แต่เปลี่ยนข้อความที่เขียนเป็นอารมณ์และจิตใจที่ดีของเจ้าของ
ชื่อบนซอง

4.7 ให้นักเรียนบอกความรู้สึกแล้วอ่านข้อความทั้ง 3 ซองที่ละคน

4.8 ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกัน เพื่อได้ข้อสรุปดังนี้

- ทุกคนมีสิ่งที่ดีอยู่ในตนเอง
- สิ่งที่ดีของเราคือคุณค่าของเรา และสิ่งที่ดีของผู้อื่นก็คือคุณค่าของผู้อื่น
- การเห็นคุณค่าของตนเองจะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการประพฤติปฏิบัติตนต่อไป
- การเห็นคุณค่าของผู้อื่นจะทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 ซองขนาด 3" x 5" เท่าจำนวนนักเรียน

5.2 กระดาษขนาด 3" x 3" จำนวนชุดเท่ากับ 3 เท่า ของจำนวนนักเรียน และแต่ละชุด
เท่ากับจำนวนนักเรียน

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

- การตอบคำถามตามประเด็น

6.2 เครื่องมือประเมิน

- พิจารณาการตอบคำถามตามประเด็น

6.3 เกณฑ์การประเมิน

ตอบได้สมเหตุสมผล 3 ประเด็น ระดับคุณภาพ ดี

ตอบได้สมเหตุสมผล 2 ประเด็น ระดับคุณภาพ พอใช้

ตอบได้สมเหตุสมผล 1 ประเด็น ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

เรื่อง ความแตกต่าง

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

บุคคลมีความสนใจ ความถนัด และความสามารถด้านการเรียนแตกต่างกัน การได้ทำงานในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถจะทำให้ผลงานดี และหากมีภาระงานที่ต้องการความหลากหลายในความถนัด ความสามารถ การใช้บุคคลหลายคนที่มีความสามารถต่างกันจะทำให้งานประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

2. จุดประสงค์ชั้นปี

- 1.6.1 ยอมรับสิ่งที่ตนเองมีในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน
- 1.6.2 เข้าใจผู้อื่นในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 บอกความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียนของตนเองได้
- 3.2 รับรู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียนของผู้อื่น
- 3.3 รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองมี และเข้าใจผู้อื่นด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถทางการเรียน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 4.1 นักเรียนทุกคนนั่งล้อมวง
 - 4.2 ครูอธิบายวิธีทำกิจกรรมดังนี้
 - ทุกคนจะร่วมกันร้องเพลง ลมเพ ลมพัด เมื่อจบเพลงแต่ละครั้งครูจะพูดชื่อวิชาที่จะถูกลมพัดให้ผู้ที่ชอบวิชานั้นวิ่งไปรวมกลุ่มกันแล้วลงชื่อในกระดาษลงชื่อของแต่ละรายวิชา (8 กลุ่มสาระการเรียนรู้)
 - ทำเช่นนั้นจนครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 4.3 แต่ละคนไปจดชื่อวิชาที่มีรายชื่อของตนเองปรากฏอยู่ลงในแบบบันทึกวิชาที่ฉันเก่งและชอบ
- ส่วนที่ 1

ชั่วโมงที่ 2

4.4 ทำเช่นเดียวกับชั่วโมงที่ 1 แต่เปลี่ยนเป็นวิชาที่เรียนแล้วเข้าใจได้ดี และมีความสุข

4.5 บันทึกชื่อวิชาที่มีรายชื่อของตนปรากฏอยู่ในแบบบันทึกเดียวกับชั่วโมงที่ 1 โดยเขียนชื่อวิชาในส่วนที่ 2

ชั่วโมงที่ 3

4.6 พิจารณาข้อมูลรายชื่อวิชาในแบบบันทึกที่เขียนไว้แล้วในชั่วโมงที่ 1 และชั่วโมงที่ 2

4.7 เขียนหมายเลข 1 หน้าชื่อวิชาที่ชอบ และชื่อวิชาที่ถนัดที่เป็นวิชาเดียวกัน กรณีมีมากกว่า 1 คู่ คู่ต่อไปใช้หมายเลข 2 และ 3 ตามลำดับ แล้วนำชื่อวิชามาเขียนในส่วนที่ 3 ของแบบบันทึก

4.8 กำหนดสถานการณ์ที่เป็นงานของห้อง ที่ต้องใช้บุคคลทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้หัวหน้าห้องดำเนินการมอบหมายงานตามความชอบและความถนัดของสมาชิกในห้องเรียน เช่น จัดกิจกรรมวันปีใหม่ กิจกรรมวันเด็ก โดยมีเลขานุการบันทึกการมอบหมายงานในใบงาน เรื่อง “งาน...ของห้องเรา”

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 แบบบันทึกวิชาที่ฉันเก่งและชอบ เท่าจำนวนนักเรียน

5.2 ใบงาน เรื่อง “งาน...ของห้องเรา”

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

6.1.1 ตรวจสอบบันทึกวิชาที่ฉันชอบและเรียนได้ดี

6.1.2 ตรวจสอบใบงาน เรื่อง “งาน...ของห้องเรา”

6.1.3 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.3 เกณฑ์การประเมิน

6.3.1 แบบบันทึกวิชาที่ฉันชอบและเรียนได้ดี

- บันทึกข้อมูลได้ 3 ส่วน ระดับคุณภาพ ดี

- บันทึกข้อมูลได้ 2 ส่วน ระดับคุณภาพ พอใช้

- บันทึกข้อมูลได้ 1 ส่วน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.2 ใ้งาน เรื่อง “งานของห้องเรา”

- มอบหมายงานตรงตามความถนัด ความสามารถ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับคุณภาพดี
- มอบหมายงานตรงตามความถนัด ความสามารถ ร้อยละ 50-79 ระดับคุณภาพพอใช้
- มอบหมายงานตรงตามความถนัด ความสามารถ น้อยกว่าร้อยละ 50 ระดับคุณภาพ

ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

แบบบันทึกวิชาที่ฉันชอบและเรียนได้ดี

ชื่อ..... ชั้น.....

ส่วนที่ 1 วิชาที่ฉันชอบ	ส่วนที่ 2 วิชาที่ฉันเรียนได้ดี
ส่วนที่ 3 วิชาที่ฉันทั้งชอบและเรียนได้ดี	

ใบงาน

งาน.....ของห้องเรา

ชั้น.....

ภาระงาน	หน้าที่	ชื่อผู้ปฏิบัติ

.....ประธานการประชุม

.....ผู้บันทึกการประชุม

เรื่อง โตขึ้นจะเป็นอะไร

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การรู้จักอาชีพและรู้จักคุณลักษณะของตนเอง จะทำให้สามารถวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม

2. จุดประสงค์ชั้นปี

2.1.1 บอกลักษณะของอาชีพที่สนใจ

2.2.1 บอกคุณลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 ระบุชื่อและลักษณะของอาชีพที่สนใจ

3.2 ระบุลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับอาชีพที่สนใจ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 5-7 คน ให้แต่ละกลุ่มเขียนชื่ออาชีพที่รู้จักให้ได้มากที่สุดลงในกระดาษที่ครูแจกให้ ใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที

4.2 ให้แต่ละกลุ่มบอกจำนวนอาชีพที่เขียนได้ โดยมีการชมเชยและปรบมือให้ทุกกลุ่มที่ตั้งใจทำงานแล้วให้ทุกกลุ่มบอกชื่ออาชีพที่เขียนไว้

หมายเหตุ หากมีกรณีที่นักเรียนเขียนอาชีพที่ไม่สุจริต ครูต้องให้คำแนะนำเพื่อให้มีความคิดที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 2

4.3 นักเรียนแต่ละคนเลือกอาชีพที่ตนสนใจ 3 อาชีพ จากชั่วโมงที่ 1

4.4 ค้นคว้าข้อมูลลักษณะบุคคลที่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพนั้นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เขียนลงในแบบบันทึกอาชีพที่สนใจ

ชั่วโมงที่ 3

4.5 เขียนข้อมูลคุณลักษณะของตนเองด้านบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ วิชาที่ถนัด ลงในแบบบันทึกอาชีพที่สนุกสนาน

4.6 พิจารณาคุณลักษณะของตนเองที่สอดคล้องกับลักษณะของบุคคลที่เหมาะสมที่จะประกอบอาชีพ แล้วเขียนชื่ออาชีพที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนลงในแบบบันทึกอาชีพที่สนใจ

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 กระดาษ A4 เท่าจำนวนกลุ่ม

5.2 แบบบันทึกอาชีพที่สนุกสนาน

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

- ตรวจสอบแบบบันทึกอาชีพที่สนใจ

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกอาชีพที่สนใจ

6.3 เกณฑ์การประเมิน

ระบุได้ 3 ประเด็น มีความสอดคล้องกัน

ระดับคุณภาพ ดี

ระบุได้ 2 ประเด็น มีความสอดคล้องกัน

ระดับคุณภาพ พอใช้

ระบุได้ 1 ประเด็น มีความสอดคล้องกัน

ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

แบบบันทึกอาชีพที่สนใจ

ชื่อ.....ชั้น.....

อาชีพที่สนใจ	ลักษณะของบุคคลที่ประกอบอาชีพ
คุณลักษณะของตนเอง	อาชีพที่สอดคล้องกับลักษณะของตน

เรื่อง แก้ไขได้

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การทราบสาเหตุที่ทำให้ผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจ ทำให้สามารถหาวิธีแก้ไขเพื่อพัฒนาให้ผลการเรียนดีขึ้น

2. จุดประสงค์ชั้นปี

- 3.1.1 วิเคราะห์ผลการเรียนของตนแต่ละรายวิชา
- 3.1.2 ระบุวิธีการพัฒนารายวิชาที่ผลการเรียนยังไม่เป็นที่พอใจ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 บอกระดับผลการเรียนรายวิชาของภาคเรียนที่ 1
- 3.2 ระบุรายวิชาที่ผลการเรียนยังไม่เป็นที่พอใจ พร้อมสาเหตุที่ได้ระดับผลการเรียนเช่นนั้น
- 3.3 ร่วมอภิปรายกับเพื่อนในการพัฒนาให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น
- 3.4 สรุปวิธีการพัฒนาผลการเรียนของตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

- 4.1 ครูจัดแผนภูมิระดับผลการเรียนบนกระดานดำ
 - ระดับผลการเรียน 4 หมายถึง ผลการเรียนดีเยี่ยม
 - ระดับผลการเรียน 3.5 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
 - ระดับผลการเรียน 3 หมายถึง ผลการเรียนดี
 - ระดับผลการเรียน 2.5 หมายถึง ผลการเรียนค่อนข้างดี
 - ระดับผลการเรียน 2 หมายถึง ผลการเรียนน่าพอใจ
 - ระดับผลการเรียน 1.5 หมายถึง ผลการเรียนพอใช้
 - ระดับผลการเรียน 1 หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
 - ระดับผลการเรียน 0 หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

4.2 ครูสนทนาถึงความหมายของระดับผลการเรียน นักเรียนทราบความหมายของระดับผลการเรียนหรือไม่ ว่าแต่ละระดับผลการเรียนหมายความว่าอย่างไร

4.3 ครูให้นักเรียนบอกระดับผลการเรียนของตน ว่าในแต่ละวิชานักเรียนได้ระดับผลการเรียนอะไรบ้าง

4.4 นักเรียนเขียนระดับผลการเรียนของตนโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาที่อยู่ระดับดี กลุ่มวิชาที่อยู่ระดับปานกลาง และกลุ่มวิชาที่อยู่ระดับปรับปรุง ในแบบบันทึกผลการเรียน

ชั่วโมงที่ 2

4.5 นักเรียนนำแบบบันทึกผลการเรียนของตนเองที่บันทึกไว้ในชั่วโมงที่แล้วขึ้นมา

4.6 นักเรียนเขียนสาเหตุที่นักเรียนเรียนวิชาที่มีระดับผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจในแบบบันทึกสาเหตุที่ระดับผลการเรียนที่ไม่เป็นที่พอใจ

4.7 นักเรียนนำเสนอสาเหตุจากการบันทึกผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจของแต่ละวิชา

4.8 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาเหตุของแต่ละวิชาที่เป็นผลทำให้ผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจ

ชั่วโมงที่ 3

4.9 แบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจวิชาเดียวกันร่วมกันอภิปรายวิธีการพัฒนารายวิชานั้นให้ผลการเรียนดีขึ้น แล้วสรุปลงในแบบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

4.10 นักเรียนบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกวิธีการพัฒนา

4.11 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีการพัฒนาหน้าชั้นเรียน

4.12 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปแนวทางการพัฒนาร่วมกันทั้งชั้น เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น ครูเสริมเติมต่อเมื่อนักเรียนติดขัด

ชั่วโมงที่ 4

4.13 แบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจวิชาเดียวกันร่วมกันอภิปรายวิธีการพัฒนารายวิชานั้นให้ผลการเรียนดีขึ้น แล้วสรุปลงในแบบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชาสังคมศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพ สุขศึกษาและพลศึกษา

4.14 นักเรียนบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกวิธีการพัฒนา

4.15 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีการพัฒนาหน้าชั้นเรียน

4.16 นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปแนวทางการพัฒนาร่วมกันทั้งชั้น เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น ครูเสริมเติมต่อเมื่อนักเรียนติดขัด

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 แผนภูมิระดับผลการเรียน
- 5.2 แบบบันทึกระดับผลการเรียน
- 5.3 แบบบันทึกสาเหตุที่ระดับผลการเรียนที่ไม่เป็นที่พอใจ
- 5.4 แบบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชา.....ให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น

6. การประเมินผล

- 6.1 วิธีประเมิน
 - 6.1.1 ตรวจสอบบันทึกระดับผลการเรียน
 - 6.1.2 ตรวจสอบบันทึกสาเหตุที่ระดับผลการเรียนที่ไม่เป็นที่พอใจ
 - 6.1.3 ตรวจสอบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชา.....ให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น
 - 6.1.4 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.2 เครื่องมือประเมิน
 - แบบบันทึกคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.3 เกณฑ์การประเมิน
 - 6.3.1 แบบบันทึกระดับผลการเรียน

บันทึกได้ครบ 8 สาระ	ระดับคุณภาพ ดี
บันทึกได้ 4-7 สาระ	ระดับคุณภาพ พอใช้
บันทึกต่ำกว่า 4 สาระ	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
 - 6.3.2 แบบบันทึกสาเหตุที่ระดับผลการเรียนที่ไม่เป็นที่พอใจ

ระบุได้สมเหตุสมผล	ระดับคุณภาพ ดี
ไม่ค่อยสมเหตุสมผล	ระดับคุณภาพ พอใช้
ระบุไม่ได้	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
 - 6.3.3 แบบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชา.....ให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น

ระบุได้ทุกวิชาที่ต้องพัฒนา	ระดับคุณภาพ ดี
ระบุได้บางวิชา	ระดับคุณภาพ พอใช้
ระบุไม่ได้	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

คำชี้แจง บันทึกที่ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน ลงในช่องแล้วสรุประดับคุณภาพตามเกณฑ์

ที่	ชื่อ-สกุล	ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน			สรุประดับ คุณภาพ
		ความเหมาะสม	หลังจากดูการแสดง	ความเหมาะสม	

เกณฑ์การพิจารณา

- ดี 3 ไปงาน ระดับคุณภาพ ดี
- มี ดีและพอใช้เท่านั้น ระดับคุณภาพ พอใช้
- มี ปรับปรุง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

แบบบันทึกระดับผลการเรียน

ของ เด็กชาย/เด็กหญิง.....

วิชาที่ได้ระดับดี (ระดับ 4-3.5-3)	วิชาที่ได้ระดับปานกลาง (ระดับ 2.5-2-1.5)	วิชาที่ได้ระดับปรับปรุง (ระดับ 1-0)

สรุป

วิชาที่อยู่ในระดับดี จำนวนวิชา
วิชาที่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวนวิชา
วิชาที่อยู่ในระดับปรับปรุง จำนวนวิชา

แบบบันทึกสาเหตุที่ระดับผลการเรียนที่ไม่เป็นที่พอใจ
ของ เด็กหญิง/เด็กชาย

วิชาที่ผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจ	สาเหตุ

แบบบันทึกวิธีการพัฒนาวิชา.....ให้ระดับผลการเรียนดีขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่อง ผืนให้ไกลไปให้ถึง

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การสังเกตรายละเอียด แล้วหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของรายละเอียดจากภาพและสื่อต่าง ๆ เป็นข้อมูลพื้นฐานของการคิดและการสร้างจินตนาการ

2. จุดประสงค์ชั้นปี

3.4.1 มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกรายละเอียดจากภาพ

3.2 บอกความสัมพันธ์ของสิ่งที่อยู่ในภาพ

3.3 เล่าเรื่องจากภาพได้

3.4 ฝึกการคิดเชื่อมโยงจากสื่อต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ครูติดภาพที่ 1 นักเรียนดูภาพแล้วช่วยกันสังเกตว่าในภาพมีอะไรบ้าง

4.2 นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าสิ่งที่อยู่ในภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร

4.3 นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องตามจินตนาการจากภาพ

4.4 ตอนใดนักเรียนเล่าเรื่องต่อไม่ได้ครูใช้คำถามจากภาพกระตุ้นให้นักเรียนคิด

ชั่วโมงที่ 2

4.5 ทบทวนการเล่าเรื่องตามจินตนาการในชั่วโมงที่แล้ว

4.6 ครูแจกใบงานที่ 1 เรื่อง เล่าเรื่องตามจินตนาการ นักเรียนทำใบงานโดยเขียนเล่าเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนลงในใบงานเป็นรายบุคคล

4.7 สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอใบงาน จำนวน 2-4 คน

4.8 นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพในใบงานถึงความสัมพันธ์ของภาพ

4.9 นักเรียนเล่าเรื่องเชื่อมโยงสถานการณ์ในภาพกับสถานการณ์ในชีวิตจริง

ชั่วโมงที่ 3

4.10 ครูให้นักเรียนดูภาพที่ 2

4.11 จากภาพให้นักเรียนบอกว่าเมื่อนักเรียนเห็นภาพนี้แล้วนักเรียนคิดถึงสิ่งใดบ้างให้บอกมากที่สุดใช้เวลา 1 นาที

4.12 ครูเขียนสิ่งที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ เมื่อครบ 1 นาที ครูถามนักเรียนว่าสิ่งที่นักเรียนบอกมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับภาพอย่างไร นักเรียนบอกเหตุผล เช่น นาฬิกาสัมพันธ์กับภาพ เพราะมีลักษณะเป็นรูปวงกลมเหมือนกัน

4.13 นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การคิดเชื่อมโยงภาพ

4.14 นักเรียนนำเสนอผลการคิดในใบงาน

4.15 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าการคิดเป็นกระบวนการพัฒนาสมอง เราต้องฝึกการคิดอยู่เสมอ คิดอย่างหลากหลาย และมีจินตนาการในการคิด

ชั่วโมงที่ 4

4.16 นักเรียนดูภาพที่ 3 ซึ่งมีภาพสุนัข แมว และกระท่าย นักเรียนอภิปรายถึงลักษณะของสัตว์ในภาพ

4.17 นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องตามจินตนาการของนักเรียนโดยให้มีสัตว์ทั้ง 3 เกี่ยวข้องอยู่ในเรื่องที่แต่ง

4.18 นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง การแต่งเรื่องตามจินตนาการ จากภาพที่กำหนดเป็นรายบุคคล นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.19 ครูและนักเรียนร่วมกับสรุป คนเรามีจินตนาการในการคิดทุกคน เราต้องกล้าคิด ทุกคนอาจมีความคิดที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกัน เราต้องยอมรับและชื่นชมความคิดของเพื่อน

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 ภาพที่ 1

5.2 ภาพที่ 2

5.3 ภาพที่ 3

5.4 ใบงานที่ 1 เรื่อง เล่าเรื่องตามจินตนาการ

5.5 ใบงานที่ 2 เรื่อง การคิดเชื่อมโยงภาพ

5.6 ใบงานที่ 3 เรื่อง การแต่งเรื่องตามจินตนาการ

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

6.1.1 ตรวจสอบงาน

6.1.2 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.3 เกณฑ์การประเมิน

6.3.1 ใบบางที่ 1 เรื่อง เล่าเรื่องตามจินตนาการ

บอกได้ถูกต้องทั้งหมด	ระดับคุณภาพ ดี
บอกได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.2 ใบบางที่ 2 เรื่อง การคิดเชื่อมโยงภาพ

บอกได้มากกว่า 15 ชนิด	ระดับคุณภาพ ดี
บอกได้มากกว่า 10-15 ชนิด	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกได้น้อยกว่า 10 ชนิด	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.3 ใบบางที่ 3 เรื่อง การแต่งเรื่องตามจินตนาการ

แต่งได้โดยมีการลำดับเหตุการณ์ต่อเนื่อง	ระดับคุณภาพ ดี
แต่งได้แต่การลำดับเหตุการณ์ไม่ต่อเนื่อง	ระดับคุณภาพ พอใช้
แต่งไม่ได้	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

คำชี้แจง บันทึกที่ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน และใบงานลงในช่องแล้วสรุประดับคุณภาพตามเกณฑ์

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน			สรุประดับ คุณภาพ
		เล่าเรื่อง	เชื่อมโยง	แต่งเรื่อง	

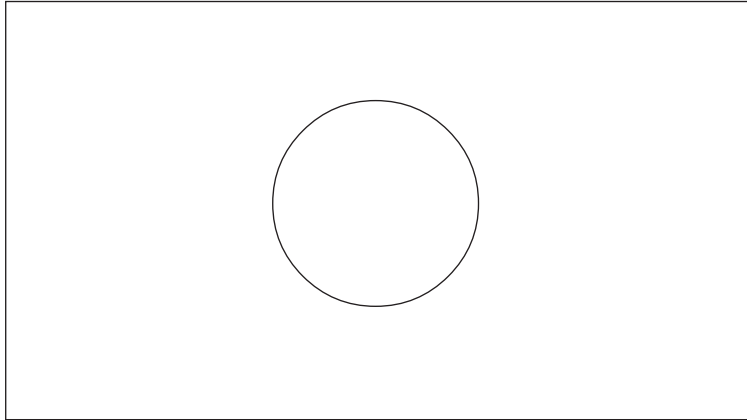
เกณฑ์การพิจารณา

- ดี 3 ใบงาน ระดับคุณภาพ ดี
- มี ดีและพอใช้เท่านั้น ระดับคุณภาพ พอใช้
- มี ปรับปรุง ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ใบงานที่ 1

เรื่อง เล่าเรื่องจากจินตนาการ

นักเรียนช่วยกันบอกซิคะว่าในภาพเป็นงานใดและมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

จากภาพมีอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกัน สัมพันธ์กัน

.....

.....

.....

นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพตามจินตนาการของนักเรียน

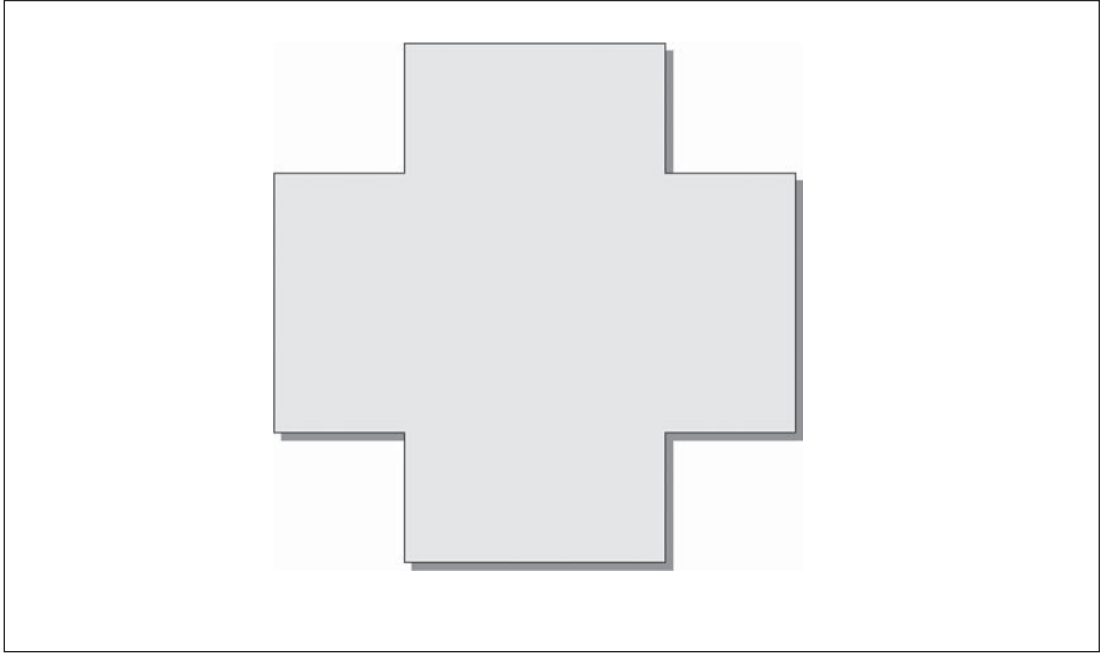
.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง การคิดเชื่อมโยงภาพ

จากภาพนักเรียนคิดถึงสิ่งใดบ้าง เขียนมาให้มากที่สุด ภายในเวลา 3 นาที

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3

เรื่อง การแต่งเรื่องตามจินตนาการ

นักเรียนแต่งเรื่องตามจินตนาการจากภาพที่กำหนด โดยให้เชื่อมโยงกัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่อง ผ่อนคลาย

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การทราบสาเหตุของความเครียด ทำให้สามารถหาวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้หายไปได้

2. จุดประสงค์ชั้นปี

3.4.2 มีวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดให้กับตนเอง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกอารมณ์และความเครียดที่เคยเกิดกับตนเอง พร้อมสาเหตุ

3.2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่ตนเองเคยใช้ได้ผลมาแล้วกับกลุ่มเพื่อนได้

3.3 สรุปวิธีการที่จะเลือกไว้ใช้กับตนเองต่อไป

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 นักเรียนดูภาพหน้าคน 2 ภาพ นักเรียนสังเกตและบอกว่า 2 ภาพนี้มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 1 คนในภาพน่าจะมีอารมณ์ ความรู้สึกอย่างไร นักเรียนเคยมีอารมณ์เหมือนคนในภาพที่ 1 ในเหตุการณ์ใดบ้าง

ภาพที่ 2 คนในภาพน่าจะมีอารมณ์ ความรู้สึกอย่างไร นักเรียนเคยมีอารมณ์เหมือนคนในภาพที่ 2 หรือไม่ มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

- 4.2 นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงผลเสียที่เกิดจากความเครียดว่ามีผลเสียอะไรบ้าง
- 4.3 นักเรียนเขียนเรื่องและสาเหตุที่ทำให้ตนเองเกิดความเครียดลงในใบงานที่ 1 เรื่อง เครียดจัง
- 4.4 ครูให้นักเรียนนำเสนอใบงานในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

4.5 ครูให้นักเรียนดูภาพใบหน้าคนเครียด นักเรียนร่วมกันบอกลักษณะใบหน้าที่ของคนที่เครียดว่ามีความสวยงามหรือไม่

- 4.6 นักเรียนนำเสนอใบงานในชั่วโมงที่แล้วหน้าชั้นเรียน
- 4.7 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดความเครียด
- 4.8 ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ที่นักเรียนเครียดมา 1 เรื่อง

นักเรียนถูกครูดุเรื่องไม่ทำการบ้าน

แล้วถามนักเรียนแต่ละคนว่า เมื่อนักเรียนถูกดุ นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร

- เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็น บางคนเครียด บางคนเฉย ๆ

4.9 นักเรียนและครูร่วมสรุปว่าเรื่องบางเรื่องทำให้บางคนเครียด แต่บางคนก็เฉย ๆ ไม่เครียดสรุปได้ว่าความรู้สึกของคนเราไม่เหมือนกัน แม้ว่าจะเป็นเรื่องเดียวกันก็ตาม ขึ้นอยู่กับสภาพของอารมณ์ในช่วงขณะนั้น การทำใจยอมรับ

ชั่วโมงที่ 3

4.10 นักเรียนดูภาพข่าว หนุ่มเครียด แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความเครียดของชายหนุ่มผู้นี้ และผลเสียจากความเครียด

4.11 ถ้านักเรียนเป็นชายหนุ่มผู้นี้ นักเรียนจะใช้วิธีใดบ้างกำจัดความเครียดให้ผ่อนคลายพ้นจากความเครียดที่เกิดขึ้น

4.12 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-5 คน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวของนักเรียน แล้วนักเรียนสามารถใช้วิธีดังกล่าวกำจัดความเครียดให้หายไปได้ แลกเปลี่ยนภายในกลุ่มแล้วบันทึกเพื่อนำเสนอในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 4

4.13 นักเรียนดูภาพเด็กที่ยิ้มแย้มอย่างมีความสุข

นักเรียนดูภาพทั้ง 3 ภาพ แล้วรู้สึกอย่างไร นักเรียนคิดว่าบุคคลในภาพมีความเครียดหรือไม่ พร้อมให้เหตุผล

4.14 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียดหน้าชั้นเรียน

4.15 ครูและนักเรียนอภิปรายวิธีผ่อนคลายอารมณ์และความเครียด ในกรณีหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดความเครียดกับนักเรียนแต่ละคนก็จะมีวิธีผ่อนคลายที่แตกต่างกันไป

4.16 นักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิดและวิธีผ่อนคลายอารมณ์ ความเครียด และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันของนักเรียน

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

5.1 ภาพใบหน้าคนที่แสดงความรู้สึกที่มีความสุขและความเครียด

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่อง เครียดจัง

5.3 ใบงานที่ 2 เรื่อง วิธีผ่อนคลายความเครียด

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

6.1.1 ตรวจใบงาน

6.1.2 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.3 เกณฑ์การประเมิน

6.3.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง เครียดจัง

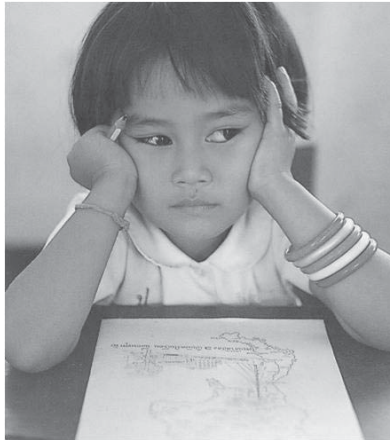
บอกเรื่องและสาเหตุได้	ระดับคุณภาพ ดี
บอกเรื่องแต่บอกสาเหตุไม่ได้	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกไม่ได้เลย	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.2 ใบงานที่ 2 เรื่อง วิธีผ่อนคลายความเครียด

บอกได้และมีความเป็นไปได้	ระดับคุณภาพ ดี
บอกได้และมีความเป็นไปได้น้อย	ระดับคุณภาพ พอใช้
บอกไม่ได้	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ใบงานที่ 1

เรื่อง เครียดจัง

เครียดจัง

นักเรียนบอกเรื่องและสาเหตุที่ทำให้ตัวนักเรียนเครียด

เรื่องที่ทำให้เครียด	สาเหตุที่ทำให้เครียด

ชื่อ.....เลขที่.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง วิธีผ่อนคลายความเครียด

ของ กลุ่ม.....

เรื่องที่เครียด	วิธีผ่อนคลายความเครียด

รายชื่อสมาชิก

1.
2.
3.
4.
5.

เรื่อง ชื่นชมยินดี

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การแสดงออกชื่นชมต่อการกระทำที่ดีของผู้อื่นด้วยคำพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์ ย่อมนำไปสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

2. จุดประสงค์ชั้นปี

3.4.3 รู้จักแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกชื่นชม การกระทำที่ดีงามให้ผู้อื่นรับรู้

3.4.5 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถและการกระทำที่ดีงามของผู้อื่น ด้วยคำพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 บอกได้ว่าการแสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าเราชื่นชมการกระทำที่ดีงามของเขาเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

3.2 ระบุวิธีการแสดงออกชื่นชมผู้อื่นอย่างหลากหลาย

3.3 ปฏิบัติตนในการแสดงออกชื่นชมให้ผู้อื่นรับรู้

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 นักเรียนร้องเพลง “ความซื่อสัตย์”

**ความซื่อสัตย์เป็นสมบัติของคนดี
มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดถมไป**

**หากว่าใครไม่มีชาตินี้เอาดีไม่ได้
คดโกงแล้วใครจะรับไว้ร่วมการงาน**

ครูสนทนาอภิปรายความหมายของเพลง และคุณลักษณะของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ คือพูดความจริง ไม่เอาของคนอื่น ซื่อตรงไม่คดโกง

4.2 นักเรียนยกตัวอย่างเพื่อน ๆ ในห้องเรียนที่นักเรียนคิดว่ามีลักษณะมีความซื่อสัตย์

4.3 นักเรียนคิดว่าจะแสดงออกชื่นชมผู้ที่มีความซื่อสัตย์ได้ด้วยวิธีใดบ้าง

- 4.4 ครูเชิญนักเรียนที่เพื่อน ๆ เลือกให้เป็นผู้ประพฤติดีมีความซื่อสัตย์ออกมาหน้าห้อง
- 4.5 ให้เพื่อน ๆ ในห้องแสดงความชื่นชมด้วยวิธีที่นักเรียนคิดขึ้น
- 4.6 ครูถามความรู้สึกของนักเรียนที่ได้รับการชื่นชมว่ารู้สึกอย่างไร และรู้สึกอย่างไรกับเพื่อนที่ชื่นชม
- 4.7 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อดีของการชื่นชมความดีของผู้ประพฤติดี

ผู้ที่ได้รับการชื่นชม **จะรู้สึกดีใจ ภาคภูมิใจ รู้สึกดีกับเพื่อนที่ชื่นชม**
ผู้แสดงการชื่นชม **จะรู้สึกยินดีกับผู้ที่ได้รับการชื่นชม**
ระหว่างผู้ชื่นชม **กับผู้ได้รับการชื่นชม ย่อมมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน**

ชั่วโมงที่ 2

- 4.8 ครูทบทวนเพลง ความซื่อสัตย์ นักเรียนร้องพร้อม ๆ กัน
- 4.9 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน รวบรวมวิธีการแสดงความชื่นชมต่อผู้ที่กระทำความดีในใบงาน เรื่อง ชื่นชมยินดี
- 4.10 แต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีการชื่นชม
- 4.11 ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายสรุปมารยาทที่แสดงความชื่นชมที่สุภาพ
- 4.12 นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติการแสดงชื่นชมด้วยท่าทาง คำพูด และสัญลักษณ์

ชั่วโมงที่ 3

- 4.13 นักเรียนดูภาพ จากภาพที่นักเรียนเห็นบุคคลในภาพทำความดีในเรื่องใด นักเรียนจะแสดงความชื่นชมบุคคลในภาพด้วยวิธีใดบ้าง
- 4.14 นักเรียนจับคู่เพื่อนในห้อง ครูแจกกระดาษรูปหัวใจคนละ 1 แผ่น นักเรียนเขียนความดีของเพื่อนลงในกระดาษรูปหัวใจ พร้อมทั้งคิดวิธีแสดงความชื่นชมเพื่อน
- 4.15 ครูให้เวลาคุย ซักถาม และเขียนข้อความเป็นเวลา 5 นาที
- 4.16 นักเรียนนำกระดาษที่เขียนความดีติดหน้าอกถือให้เพื่อน พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมเพื่อน ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออก คนใดแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ครูตักเตือนให้แสดงพฤติกรรมที่สุภาพ
- 4.17 นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ได้รับการชื่นชม

ชั่วโมงที่ 4

4.18 ครูติดตามข้อความ “ความดีหาซื้อไม่ได้ อยากได้ต้องทำเอง” นักเรียนอ่านข้อความ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากข้อความ

4.19 นักเรียนอภิปรายถึงบุคคลในโรงเรียนที่นักเรียนคิดว่าเขาเป็นผู้ประพฤติดี สมควรได้รับการยกย่องชื่นชมในด้านต่าง ๆ มีใครบ้าง ถ้านักเรียนมีโอกาสแสดงความชื่นชม นักเรียนจะแสดงความชื่นชมอย่างไรให้เขาได้รับรู้

4.20 ครูและนักเรียนร่วมสรุปการแสดงความชื่นชมผู้กระทำความดีควรกระทำทันทีที่มีโอกาสด้วยความจริงใจ สุภาพ

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 เพลงความซื่อสัตย์
- 5.2 ใบงาน เรื่อง ชื่นชมยินดี
- 5.3 กระดาษรูปหัวใจ
- 5.4 ภาพคนช่วยคนแก่ข้ามถนน

6. การประเมินผล

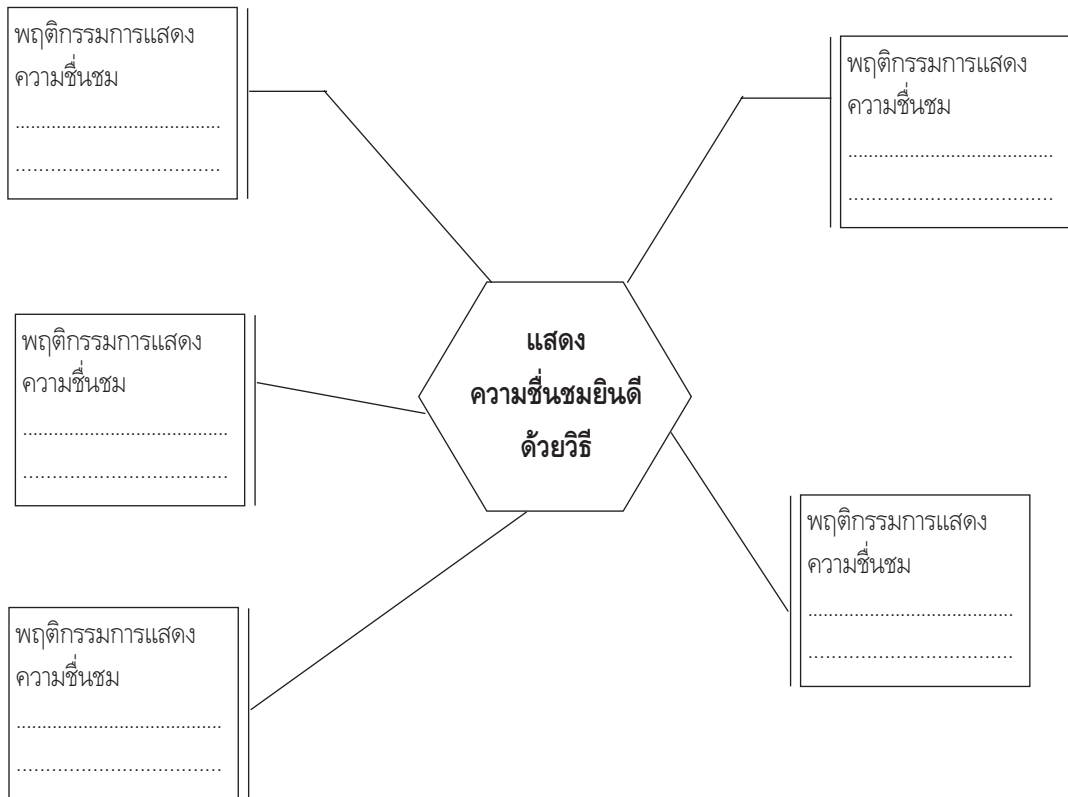
- 6.1 วิธีประเมิน
 - 6.1.1 ตรวจใบงาน
 - 6.1.2 สังเกตพฤติกรรมที่แสดงความชื่นชม
 - 6.1.3 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.2 เครื่องมือประเมิน
 - แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล
- 6.3 เกณฑ์การประเมิน
 - 6.3.1 ใบงาน เรื่อง ชื่นชมยินดี
 - บอกได้ 3 พฤติกรรม ระดับคุณภาพ ดี
 - บอกได้ 2 พฤติกรรม ระดับคุณภาพ พอใช้
 - บอกได้ 1 พฤติกรรม ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
 - 6.3.2 สังเกตพฤติกรรมที่แสดงความชื่นชม
 - แสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมดี ระดับคุณภาพ ดี
 - แสดงพฤติกรรมค่อนข้างเหมาะสม ระดับคุณภาพ พอใช้
 - แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

ใบงาน

เรื่อง ชื่นชมยินดี

นักเรียนบอกวิธีการแสดงความชื่นชมยินดีต่อผู้กระทำความดีในโอกาสต่าง ๆ

กลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก

1.
2.
3.
4.
5.

กระดาดรูปหัวใจ

เรื่อง มิตรไมตรี

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหลักเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะ และที่สำคัญต้องคำนึงถึงมารยาทที่ดีในการสื่อสาร

2. จุดประสงค์ชั้นปี

3.4.4 มีมารยาทในการสื่อสารกับผู้อื่น

3.4.5 ชื่นชมความสำเร็จ ความสามารถ และการกระทำที่ดีงามของผู้อื่นด้วยคำพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

3.1 อธิบายพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีมารยาทในการสื่อสาร

3.2 ฝึกการสื่อสารอย่างมีมารยาทในสถานการณ์ต่าง ๆ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ครูติดสำนวนบนกระดานดำ

**พูดดีเป็นศรีแก่ปาก พูดมากปากจะมีสี
ปลาหมอตายเพราะปาก**

นักเรียนอ่านสำนวน

- สำนวนที่ครูนำมาเกี่ยวกับพฤติกรรมใด
- นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของสำนวน
- ในชีวิตประจำวันของเรานำสำนวนมาใช้อย่างไร

4.2 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน ครูแจกใบความรู้เรื่อง มารยาทในการสื่อสารให้นักเรียนได้ศึกษา แล้วสรุปเป็นแผนผังความคิด

4.3 แต่ละกลุ่มนำเสนอผังความคิด มารยาทในการสื่อสาร

4.4 นักเรียนร่วมกันสรุปมารยาทในการสื่อสาร

ชั่วโมงที่ 2

4.5 ครูทบทวนมารยาทในการสื่อสาร และติตแผนภูมิมารยาทการพูด นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับมารยาทการพูด **และศึกษาเอกสารเรื่องมารยาทในการพูด**

4.6 แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาและอธิบายมารยาทการพูดในสถานการณ์ต่างๆ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การพูดอวยพร

กลุ่มที่ 2 การพูดรายงาน

กลุ่มที่ 3 การพูดโทรศัพท์

กลุ่มที่ 4 การพูดต้อนรับแขก

กลุ่มที่ 5 การพูดแสดงความเสียใจ

4.7 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีนักเรียนกลุ่มอื่นและครูช่วยเสริมสิ่งที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ถูกต้องตามมารยาทการพูดสื่อสาร

ชั่วโมงที่ 3

4.8 ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนมารยาทในการพูดสื่อสาร

4.9 นักเรียนดูภาพ

การสื่อสารที่แสดงออกด้วยอากัปกิริยา	
1. เกิดขึ้นตามธรรมชาติวิสัย เช่น การยิ้ม การโบกมือ การส่ายหน้า การปิดเมื่อแมลงไต่ตอม เป็นต้น	
2. เกิดจากอารมณ์แรงเป็นเครื่องเร้า เช่น เวลาที่มีอารมณ์โกรธ เลือดจะสูบฉีดจนหน้าแดง มือเกร็ง กำหมัด เป็นต้น	
3. สัญลักษณ์แสดงออกที่ร่างกาย	

4.10 ครูถามนักเรียน เราใช้การพูดเป็นการสื่อสารเป็นส่วนใหญ่ นอกจากการพูดเราสามารถทำอะไรได้ เป็นการสื่อสารได้อีก

- การเขียน
- การใช้ท่าทาง ส่วนของร่างกาย

4.11 นักเรียนร่วมกันอภิปรายมารยาทในการเขียน การใช้กระดาษที่เขียน ภาษา ลายมือ ว่าควรมีลักษณะอย่างไรจึงถือว่ามีมารยาทในการเขียน

4.12 นักเรียนร่วมกันอภิปรายมารยาทการใช้ร่างกายเพื่อการสื่อสาร เช่น การใช้สัญลักษณ์มือ ใบหน้า กิริยาท่าทาง

4.13 นักเรียนเล่นเกมใบ้ โดยให้นักเรียนคิดท่าทางมาแสดงที่หน้าชั้นโดยไม่ต้องพูด แล้วให้เพื่อนทายว่าท่าทางที่นักเรียนแสดงมีความหมายว่าอะไร

ชั่วโมงที่ 4

4.14 ครูทบทวนมารยาทในการสื่อสาร

4.15 นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1-3 มารยาทการพูด
- กลุ่มที่ 4 มารยาทการเขียน
- กลุ่มที่ 5 มารยาทการใช้ท่าทาง

4.16 เมื่อแต่ละกลุ่มแสดงจบ ให้นักเรียนร่วมกันวิจารณ์มารยาทในการสื่อสารที่แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ

4.17 นักเรียนร่วมกันสรุปข้อดีของการมีมารยาทที่ดีในการสื่อสาร

การสื่อสารมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก เนื่องจากเราต้องคบหาสมาคมและพึ่งพาอาศัยกัน การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขนั้นจำเป็นต้องเป็นคนที่มี **“มารยาทในการสื่อสาร”**

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 จำนวนเกี่ยวกับการพูด
- 5.2 ใบความรู้ เรื่อง มารยาทในการสื่อสาร
- 5.3 ใบความรู้ เรื่อง มารยาทการพูด

6. การประเมินผล

- 6.1 วิธีประเมิน
 - 6.1.1 ตรวจฟังความคิด
 - 6.1.2 สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทสมมติ
 - 6.1.3 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.3 เกณฑ์การประเมิน

6.3.1 ฝั่งความคิด

สรุปเนื้อหาได้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับคุณภาพ ดี

สรุปเนื้อหาได้ ร้อยละ 50-79 ระดับคุณภาพ พอใช้

สรุปเนื้อหาได้ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.2 สังเกตพฤติกรรม

ใช้ภาษาพูด เขียน ทำทางถูกต้อง ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับคุณภาพ ดี

ใช้ภาษาพูด เขียน ทำทางถูกต้อง ร้อยละ 50-79 ระดับคุณภาพ พอใช้

ใช้ภาษาพูด เขียน ทำทางถูกต้อง ต่ำกว่าร้อยละ 50 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

ใบความรู้ เรื่อง มารยาทในการพูด

มารยาทการพูดที่ดีควรปฏิบัติ มีดังนี้

- ⇒ ใช้คำทักทายผู้ฟังให้ถูกต้อง เหมาะสมตามสถานภาพผู้ฟัง เช่น สวัสดี/เรียน
กราบเรียน/ขอประทานกราบเรียน
- ⇒ ใช้คำพูดที่แสดงถึงความมีมารยาทอยู่เสมอ เช่น ขอภัย ขอโทษ ขอบใจ ขอบคุณ
- ⇒ ใช้คำพูดที่สุภาพ ให้เกียรติผู้ฟัง ไม่ใช่เสียงดุดัน หยาบคาย
- ⇒ ไม่พูดยกตนข่มท่าน คุยโอ้อวดว่าตนเหนือกว่าผู้อื่น
- ⇒ ไม่ชิงพูด แย่งพูดก่อนคนอื่น หรือผูกขาดการพูดเพียงคนเดียว
- ⇒ ไม่พูดยืดยาว นอกประเด็น พูดววนซ้ำซากน่าเบื่อ
- ⇒ ไม่พูดเสียงห้วน ๆ ลั่น ๆ ตามอารมณ์
- ⇒ ไม่พูดหยาบคาย ใช้คำต่ำไม่เหมาะสม
- ⇒ ไม่โต้เถียง คัดค้านอย่างไม่มีเหตุผล

ใบความรู้

เรื่อง มารยาทในการสื่อสาร

มารยาทในการสื่อสาร

การสื่อสารอาจเกิดขึ้นได้ในบริบทที่ต่างกัน คำว่า บริบท ในที่นี้หมายถึง สถานที่ บุคคล และโอกาส จะเห็นได้ว่ามารยาทมีความสำคัญต่อการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ซึ่งมีดังนี้

การสื่อสารในครอบครัว

การสื่อสารในครอบครัว ถึงแม้ว่าจะเป็นการสื่อสารอย่างเป็นกันเอง แต่ก็ต้องระมัดระวัง การใช้ข้อความบางอย่างที่อาจทำให้เกิดความขัดข้องหมองใจกัน หรือเข้าใจไม่ตรงกัน เพราะจะทำให้เกิดปัญหาในครอบครัวก็ได้ ควรคำนึงถึงมารยาทที่ดีในการพูดซึ่งกันและกัน เช่น ไม่พูดข้ามศีรษะผู้อื่น ไม่ควรตะโกนพูดกัน และไม่แย่งกันพูด เป็นต้น

การสื่อสารในโรงเรียน

การสื่อสารในโรงเรียน ควรระมัดระวังท่าทาง การพูดที่ใช้ติดต่อสื่อสาร เพราะในโรงเรียนเป็นที่ มีบุคคลจำนวนมาก เช่น ผู้บริหาร ครู นักการ นักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งจำเป็นต้องมีการสื่อสารซึ่งกันและกัน จึงควรให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซื่อสัตย์ต่อกัน ใจกว้างใจกัน และเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า จะช่วยให้การสื่อสาร เป็นไปอย่างราบรื่น

การสื่อสารในวงสังคมทั่วไป

1. **คำทักทาย** ควรใช้คำทักทายที่เหมาะสม สุภาพ
2. **ในบางโอกาส**จะมีการสื่อสารเพื่อการแสดงความยินดีหรือแสดงความเสียใจ ซึ่งมักจะกระทำกัน ด้วยวาจา
3. **การสื่อสารในวงสังคมนั้น** จะมีการติดต่อกับบุคคลที่เราไม่รู้จัก การพูดด้วยต้องใช้คำสุภาพ ตามสมควร และต้องพูดตรงประเด็น
4. **ในการคบหากับชาวต่างชาติ** เราก็ควรจะศึกษามารยาทและประเพณีที่สำคัญ ๆ ของกันและกัน แต่ก็ควรระลึกไว้ว่าชาวต่างประเทศจำนวนมากรู้ภาษาไทย จึงควรระวังการใช้ถ้อยคำที่สุภาพ

เรื่อง สัมพันธภาพ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การควบคุมอารมณ์เป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าไม่รู้จักควบคุมอารมณ์แล้ว เมื่อมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น ก็จะไม่สามารถปรับตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ การควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต บุคคลที่รู้จักควบคุมอารมณ์จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง

2. จุดประสงค์ชั้นปี

- 3.3.1 ควบคุมความคิดและอารมณ์ของตนเองได้
- 3.4.6 มีวิธีสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 บอกได้ว่าความคิดและอารมณ์ใดควรควบคุมในการแสดงออก
- 3.2 ศึกษาวิธีการควบคุมอารมณ์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- 3.3 สรุปวิธีควบคุม การสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

4. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

4.1 ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับอารมณ์

อารมณ์ หมายถึง การแสดงออกของภาวะจิตใจที่ได้รับการกระทบหรือกระตุ้นให้เกิดมีการแสดงออกต่อสิ่งที่มากระตุ้น อารมณ์สามารถจำแนกออกได้ 2 ประเภทใหญ่

4.1.1 อารมณ์สุข คือ อารมณ์ที่เกิดขึ้นจากความสบายใจ หรือได้รับความสมหวัง

4.1.2 อารมณ์ทุกข์ คือ อารมณ์ที่เกิดขึ้นจากความไม่สบายใจ หรือได้รับความไม่สมหวัง

อารมณ์พื้นฐานของคนเรา ได้แก่ โกรธ กลัว รังเกียจ แปลกใจ ดีใจ และเสียใจ ซึ่งเป็นอารมณ์พื้นฐานที่มีในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งคนเรามีลักษณะอารมณ์ ความรู้สึกที่หลากหลาย

4.2 นักเรียนอ่านแผนภูมิเรื่องอารมณ์พร้อม ๆ กัน แล้วอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของอารมณ์

4.3 ให้นักเรียนจับคู่แล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ว่าอารมณ์ใดบ้างที่เกิดขึ้นอาจเกิดผลเสียกับนักเรียนจึงต้องมีการควบคุมอารมณ์

4.4 นักเรียนร่วมกันสรุปสภาพอารมณ์ที่ควรมีการควบคุมเมื่อเกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ **“โกรธ กลัว รังเกียจ เสียใจ”**

ชั่วโมงที่ 2

4.5 ครูทบทวนสภาพสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ต่าง ๆ ครูขออาสาสมัครมาแสดงท่าทางแสดงอารมณ์โกรธ กลัว รังเกียจ เสียใจ ซึ่งเป็นอารมณ์ที่ควรควบคุมเมื่อเกิดขึ้น

4.6 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน ศึกษาวิธีการควบคุมอารมณ์จากสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือเอกสารสาธารณสุข ฯลฯ ในห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ โดยครูผู้สอนติดต่อไว้ล่วงหน้า

4.7 ครูนัดหมายให้นักเรียนนำเสนอผลการค้นคว้าในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 3

4.8 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการค้นคว้าหน้าชั้นเรียน

4.9 นักเรียนอภิปรายสรุปวิธีการควบคุมอารมณ์

ชั่วโมงที่ 4

4.10 อภิปรายทบทวนการควบคุมอารมณ์ในชั่วโมงที่แล้ว

4.11 แบ่งกลุ่มนักเรียนแสดงบทบาทสมมุติการเกิดอารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์รังเกียจ อารมณ์เสียใจ พร้อมกับสถานการณ์การควบคุมอารมณ์นั้น ๆ

4.12 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแผนผังความคิดสรุปวิธีควบคุม การสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง แล้วนำเสนอพร้อมทั้งติดไว้ที่ผนังห้องเรียน

4.13 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการควบคุมอารมณ์และการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และผลดีในการควบคุมอารมณ์

การควบคุมอารมณ์

การควบคุมอารมณ์เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ที่จะประสบความสุขหรือความสำเร็จในชีวิต เพราะถ้าไม่รู้จักควบคุมอารมณ์แล้ว เมื่อมีเหตุการณ์ใด ๆ เกิดขึ้น ก็จะไม่สามารถปรับตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ การควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต บุคคลใ้รู้จักควบคุมอารมณ์ จะก่อให้เกิดผลดีดังนี้

1. ให้เป็นคนมีบุคลิกภาพดี สามารถแสดงออกทางพฤติกรรมได้เหมาะสม
2. ทำให้เป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมจะช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เหมาะสม
3. ทำให้เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับวัย
4. ทำให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี ผู้ที่รู้จักวิธีการควบคุมอารมณ์จะรู้จักหาวิธีการระบายออกของอารมณ์ได้เหมาะสม เช่น การอ่านหนังสือ การเล่นกีฬา การฟังเพลง ฯลฯ

วิธีการควบคุมอารมณ์ที่สำคัญ

1. ฝึกการควบคุมตั้งแต่ในวัยเด็ก การฝึกให้เด็กรู้จักความมีเหตุผล จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาต่อไปเมื่อเป็นผู้ใหญ่
2. ฝึกการมีสติให้รู้เท่าทันอยู่เสมอ การมีสติจะช่วยทำให้เกิดปัญญาในการค้นหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหา
3. การสร้างวินัยในการควบคุมอารมณ์ให้เกิดความเคยชิน เพื่อไม่ให้อารมณ์ที่มากกระทบมีอิทธิพลเหนือตัวเรา อาจหาทางออกเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ เช่น การเล่นกีฬา การทำงานอดิเรกทำ ฯลฯ ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อสุขภาพจิต
4. อย่างกังวลกับสิ่งที่ทำผิดพลาดไปแล้ว พยายามคิดถึงสถานการณ์ปัจจุบัน รู้จักเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของตนไปตามสถานการณ์ จะทำให้สุขภาพจิตของตนดีขึ้น
5. ฝึกการแสดงออกของอารมณ์ให้เหมาะสมกับสิ่งเร้า ซึ่งเราจะต้องคิดไตร่ตรองให้รอบครอบ มีเหตุผลต่อสิ่งที่มาเร้าอารมณ์
6. สำรวจประสบการณ์การแสดงออกของอารมณ์ตนเองว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

5. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมิน

6.1.1 ตรวจสอบรายงานการค้นคว้า

6.1.2 ตรวจสอบผังความคิด

6.1.3 สรุประดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.2 เครื่องมือประเมิน

- แบบบันทึกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานรายบุคคล

6.3 เกณฑ์การประเมิน

6.3.1 รายงานการค้นคว้า

มีวิธีการควบคุมอารมณ์ที่หลากหลาย ระดับคุณภาพ ดี

มีวิธีการควบคุมอารมณ์ค่อนข้างหลากหลาย ระดับคุณภาพ พอใช้

มีวิธีการควบคุมอารมณ์ไม่หลากหลาย ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

6.3.2 ฟังความคิด

วิธีการหลากหลายเหมาะสม	ระดับคุณภาพ ดี
วิธีการไม่ค่อยหลากหลาย	ระดับคุณภาพ พอใช้
เขียนไม่ได้	ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

7. แหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับครู

-

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายชินภัทร ภูมิรัตน
นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า
นางสาววีณา อัครธรรม

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานจัดทำร่างเอกสาร

นางสาววีณา อัครธรรม
นางธนิมา เจริญสุข
นางวัฒนา คล่องดี
นางวิลาวัลย์ พัวศิริ
นางภาณี คงยะฤทธิ
นายธีระวัฒน์ ชัยยุทธยรรยง
นางปรานอม ประทีปทวี
นางสาวสมพิศ วงษ์แหยม
นางสาวสรเสริญ สุวรรณ
นายเกรียงศักดิ์ คัมภีรา
นางสาวเน่งน้อย คล้ายทอง
นางระเบียบ แก้ววรสุตร
นางสาวทิพวัลย์ พูลสาริกิจ
นางประทีน งามพร้อม
นางสุภาพ แก้วบัว
นายสมพร ทองศรีจันทร์
นางมลฤดี แก้วเหมือน
นายเกรียงศักดิ์ ทองศรีมะตัน
นางวรรณศรี วรรณพงศ์เจริญ

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. เขต 5
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.ลพบุรี เขต 1
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สิงห์บุรี
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.นครราชสีมา เขต 7
ครูโรงเรียนวัดธรรมการาม สพป.ลพบุรี เขต 1
ครูโรงเรียนอนุบาลทัพทัน สพป.อุทัยธานี เขต 1
ครูโรงเรียนบ้านน้ำรอย สพป.อุทัยธานี เขต 2
ครูโรงเรียนชุมชนวัดพระปรางค์วิริยวิทยา สพป.สิงห์บุรี
ครูโรงเรียนวัดพรหมสาคร สพป.สิงห์บุรี
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งมะขาม สพป.สงขลา เขต 2
ครูโรงเรียนวิเชียรชม สพป.สงขลา เขต 2
ครูโรงเรียนวัดบ้านทุ่งสว่าง สพป.นครราชสีมา เขต 7
ครูโรงเรียนบ้านโคกหินฮาง สพป.นครราชสีมา เขต 7

คณะทำงาน ปรับปรุงเอกสาร ครั้งที่ 1

นางสาววีณา อัครธรรม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางธนิมา เจริญสุข	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางวัฒนา คล่องดี	ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ชำนาญการชำนาญ
นางปราณอม ประทีปทวี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. เขต 5
นางสาวสมพิศ วงษ์แหยม	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.ลพบุรี เขต 1
นางสาวสรรเสริญ สุวรรณ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สิงห์บุรี
นางสาวรำจวน นิธิเปี่ยม	ครูโรงเรียนวัดช้อย สพป.สิงห์บุรี
นางกัญญา เอี่ยมละออ	ครูโรงเรียนวัดพรหมสาคร สพป.สิงห์บุรี
นางประทีน งามพร้อม	ครูโรงเรียนชุมชนวัดพระปรารักษ์ สพป.สิงห์บุรี
นางสุวรรณา ตั้งพิศิษฐ์โยธิน	ครูโรงเรียนเมืองใหม่ฯ สพป.ลพบุรี เขต 1
นางนันทนา บุญคุ้มครอง	ครูโรงเรียนเมืองใหม่ฯ สพป.ลพบุรี เขต 1
นางจินตนา แยมยิ้ม	ครูโรงเรียนเมืองใหม่ฯ สพป.ลพบุรี เขต 1
นางรันทม คำขามา	ครูโรงเรียนเมืองใหม่ฯ สพป.ลพบุรี เขต 1

บรรณาธิการต้นฉบับ

นางสาววีณา อัครธรรม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจิระวรรณ ปักกัดตั้ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ออกแบบภาพปก

นายชูเกียรติ เกิดอุดม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
-----------------------	---